

MI VAN VELE?

Vasutas családból származik, de egy katonai középiskolába toborzó tiszt szavait hallva egyből úgy érezte, hogy az ő világa, ott a helye. S bár csak egy évig járhatott a Rákócziába – 1956 után az iskolát felszámolták –, mégis a katonai pályát választotta: honvéderős lett és repülőorvos-tan diplomát is szerzett. Részt vett az űrkutatásban, a magyar űrhajósok kiválasztásában. Azon kevesek egyike, aki szakmája révén a Földön túlra is ellátott, de másokkal együtt ő is azt vallja, hogy csodálatos világunk nem a véletlen műve, kell, hogy a teremtés mögött egy intelligencia álljon.

– Különlegesen szép szakmában dolgozott közel negyedszázadon át. Nehéz volt abbahagyni?

– Abban az időben az 55 éves kor elérével akár akarta az ember, akár nem, nyugdíjba kellett mennie. 1995-ben előbb tartalék, majd néhány hónappal később nyugállományba helyeztek. Mindezt természetesen jó előre tudtam, így nem ért váratlanul a döntés, de azért nem örültem annak, hogy távoznom kell a ROVKI-ból. Azal vigasztaltam magamat, hogy a csúcsom kell abbahagyni.

– Éles volt a szakítás?

– Rossz időpontban értem el a nyugdíjas korhatárt. Előttem néhány évvel és utánam két évvel is a törvényi szabályozás lehetővé tette a nyugdíj melletti munkát. 1996-ban azonban még nem volt akkora az orvoshiány, legalábbis a rendeletek akkor még nem engedték, hogy valaki a nyugdíj mellett fizetést is hazavihessen. Így egy rövid ideig a nyugdíjas lét örömeit élvezhettem. Azután persze én sem tudtam tétlen lenni, több mint másfél évtizedig Budapesten, egy magánklinikán dolgoztam, egy országos névűm, a transztelefonos EKG-rendszer kifejlesztésében és működtetésében működtem közre. Később sürgősségi és ügyeletes orvosi ellátást is vállaltam ott, illetve szakfőtanácsosként a közigazgatásban is dolgoztam. Sokáig ingáztam, körülbelül három-négy éve fejeztem be.

– Orvosi munkája mellett mely területeken kapcsolódott a későbbiekben is a szakmájához?

– Nyugdíjasként arra jöttem rá, hogy elrohant mellettem az élet. Az elmúlt években épp ezért arra is for-

Közéleti személyiségek, akikről régen hallottunk...

Az Amerikai Egyesült Államok országos repülésségi és űrhajózási hivatalában, a NASA-ban posztgraduális tanulmányokat folytatott

Rákóczi diákként

Dr. Remes Péter

Farkas Bertalan űrhajós kardiológiai vizsgálata

dítottam időt, amire korábban nem: megpróbálom összegezni az eddigi tapasztalataimat. Néhány éve egy sajtó honlapon összesítettem az elmúlt évtizedeimet. Emellett történelmi, memoár jellegű cikkeket és közleményeket is rendszeresen írok – a Szege-di Tudományegyetem Repülő- és Űrorvosi Tanszékén vendégelőadóként előadásokat is tartok –, és számomra szintén fontos munka volt, hogy dr. Grósz Andorral és dr. Szabó Józseffel közösen könyvet jelentettünk meg a magyar repülő- és űrorvostan történetéről. Persze ez a kötet elég nagy vonalakban taglalja a történeteket, úgyhogy ezt még folytatnom kell, például egy repülőorvosi tankönyvet is szeretnék még összeállítani.

Ami szintén óriási feladat: egy ideje az űrleltudományok magyarországi történetét próbálom írásban is összefoglalni. Ez egy olyan terület, amit a közvélemény egyáltalán nem ismer. A hivatalos űrkutatói státuszt kapó ROVKI-ban munkánk, az űrkutatás államtitoknak minősült, a katonai titoktartás minősített esete volt. Szigorú

szabályok, az úgynevezett 3000-es kormányrendelet vonatkoztak ránk is, s bár ezeket soha nem hirdették ki, a közlönyben soha nem jelentek meg, mégis hatályosak voltak. Természetesen titkos volt az ügykezelés is, és ez elfedte a magyar sikereket. Az űrkutatásban nagyon sok hazai intézmény – az összes orvostudományi egyetem és akadémiai kutatóintézet – részt vett. Kiváló tudósok jelentős eredményeket értek el, de ezek akkor nem kerülhettek nyilvánosságra. Ráadásul mindenki csak a rá vonatkozó mértékben volt beavatva, azaz egy-egy speciális részfeladatot elvégző egyetemi tanár vagy munkacsoport nem tudott arról, hogy munkája miként kapcsolódik egy másik intézetben folyó kutatáshoz. Sokszor az egymás mellett dolgozó kutatóorvosok még arról sem tudtak, hogy ugyanazzal a témával foglalkoznak. Mivel a koordinátor szervezet a ROVKI volt, egyedül mi ismertük az összefüggéseket. Felébredt bennem a kötelesség tudat, hogy ezt meg kell írnom. Ez egy rendkívüli kihívás számomra, mert úgy gondolom, hogy ha

én nem teszem meg, akkor mindez feledésbe merül.

– A ROVKI helyzetét milyennek ítéli?

– Az az igazság, hogy ha nincs honvéderősítés, ha nincs repülőorvostan Magyarországon, ha nincs igazi légi-erő, ha csak minimális pilótaképzés van – az is Angliában –, mit tegyen egy magyar repülőorvos? Bár fájdalmas, de be kell látni, hogy nincs igény a Repülőkörházra, a repülőorvoslásra, az űrorvoslásra, így elveszett az intézet gyakorlati létjogosultsága. Egyetlen út van: át kell menteni a fölhalmozott tudást, elméleti síkon lépést kell tartani a világgal és várni kell arra az időre, amikor ismét szükség lesz a honvédelemre.

– Az egykori rákócizistákkal tartja-e még a kapcsolatot?

– Bár csak egy évig lehettem a II. Rákóczi Ferenc Katonai Középiskola diákja, velük rendszeresen találkozom. Budapesten alakítottunk egy „klubot”, ahol rendszeresen összejövünk. Szellemi frissességünket is karbantartjuk: egy-egy bennünket érintő, érdeklő kér-

NÉVJEGY

Dr. Remes Péter orvos ezredes, űrkutató, a ROVKI korábbi igazgatója 1941. november 26-án Óbecsén született. Tanulmányait Szentesen, Szegeden és Budapesten folytatta, általános orvosi diplomáját 1966-ban a Szege-di Orvostudományi Egyetemen vette át. Később a Leningrádi Kirov Katonaorvosi Akadémián repülőorvostani diplomát szerzett, valamint orosz kandidátusi minimum vizsgát is tett. 1988-ban, immár a Szentpétervári Kirov Katonaorvosi Akadémián, illetve 1991-ben Washingtonban, a NASA-ban posztgraduális tanulmányokat folytatott. 1973 óta Kecskeméten él, nyugdíjazásáig, 1996-ig a Repülőorvosi Vizsgáló és Kutató Intézetben dolgozott: adjunktusként kezdett, s a ranglétrát végigjárva 1987-től a ROVKI parancsnoki, majd igazgatói tisztét töltötte be. Az űrkutatásban 1972-től vett részt. 1977-ben a magyar űrhajósok kiválasztását végző repülőorvosi bizottság tagja volt, ő végezte az űrhajósjelöltek funkcionális diagnosztikai vizsgálatát. Találomra, az űrhajósok információfeldolgozó képességét meghatározó műszer, a Balaton készülék a Szaljut-6 és Szaljut-7 űrállomás fedélzetén sikeresen működött. Munkacsoportjának a világon először sikerült lemérni az űrrepülés során űrhajósoknál bekövetkező szellemi munkavégző képesség csökkenését. Egyetemi oktatói, előadói tevékenységet is folytatott. Számos elismerésben részesült, többek között a Haza Szolgálatáért Érdemérmét, a Gagarin-jelvényt, a FAI Aranyjelvényt és a Nagy Ernő-emlékérmét is átvehette.

désről a csapatból valaki mindig felkészül. Így például – a legújabb kutatási eredményeket is bemutatva – a tudomány és a vallás kapcsolatáról a napokban én tartottam előadást. Az elmúlt évtizedekben olyan új ismeretekre tett szert az emberiség, melyek megváltoztatják a világképeinket. Egyes kutatók például úgy tartják, hogy a klasszikus materializmus felett eljárt az idő, egy filozófiai zsákutca, fájdalom, hogy a köztudatban ez még nem terjedt el. Még ma is él az evolúció eredeti elmélete, Darwint talán még ma is így oktatják, és sokan vallják még ma is, hogy létezik a természetes kiválasztódás, a mennyiség átcsapása a minőségbe, pedig ezeken a tudomány már túl haladt. A tudósok olyan megfogható, leírható, lerajzolható folyamatokat fedeztek föl, melyek révén lehetetlenné vált annak az állításnak a további fenntartása, hogy az élet véletlenül keletkezett. Van egy intelligencia – nevezzük Istennek –, aki létrehozta az univerzumot. Ezeket a gondolatokat osztottam meg barátaimmal, a rákócizistákkal.

Varga Géza

BISTORANT ZENÉS VASÁRNAPI BÜFÉBÉD
DISTRÓ RESTAURANT WINEBAR WELLNESS HASZNÁLATTAL

3 900 Ft / fő gyerekek: 6–12 éves kor között 50% kedvezmény

Minden vasárnap 12:00–15:00 óra között büfébéd élözenével, ebéd előtt vagy után wellness használatlaltal.

Vásároljon ajándékutalványként is!

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ, RÉSZLETEK ÉS ASZTALFOGLALÁS:
76/888-500
WWW.BISTORANT.HU/KECSKEMET

KECSKEMÉT, IZSÁKI ÚT 6. | KECSKEMET@BISTORANT.HU

FOUR
POINTS
BY SHERATON

KECSKEMÉT '56/60

Ötvenhatos kecskeméti olvasókönyv
Balai F. István – Lovas Dániel

A GONG KÖNYVKIADÓ gondozásában az 56-os forradalom 60. évfordulója alkalmából

MEGJELENT

Az utóbbi tíz év kutatásaival kiegészített kötet eddig be nem mutatott fotókkal, dokumentumokkal és érdekes történetekkel gazdagodott. A szerzők, Balai F. István és Lovas Dániel ezúttal nem kizárólag levéltári adatokat, de a még élő 56-osok személyes visszaemlékezéseit és dokumentumait is felhasználták...

Kapható:
Gong Rádió
Kecskemét, Petőfi Sándor u. 1/b
Nagyobb rendelés:
titkarsag@gongradio.hu
Telefon: 06-76-414-030

